



บิลพ้า

บิลพ้า เป็น พญาฉานร ศีรษะล้าน กายสีน้ำรั้ง (ดำสนิท) มีเขี้ยวแก้วเช่นเดียวกับพญานาค
เป็นบุตรของ พระกาฬ และ เป็นบุตรบุญธรรมของ ทำอมาทาชัมพูเจ้า ผู้ครองเมืองชัมพู

| | |
|--------------------|-----------------|
| ขุนพานเรศนี้ | บิลพ้า นามเนอ |
| คือบุตรพระกาฬขัต | สืบเชื้อ |
| น้ำรั้งเทียบสีขัต | สืบแปด มงกุฎแอส |
| เป็นเผ่าชัมพูเกื้อ | เกิดด้วยเดชราม |

บทกลอน : เรืองรามเกียรติ์

ผู้แต่ง : สันตภรวิเศษชัยโยชยา สมิยกุรุงธนบุรี และ สมิยกุรุงรัตนโกสินทร์



นิพนธ์ ตั๋วละครในรามเกียรติ์ ลำดับ ๑๑ ... โดย นักกลอน KU ๒๑

นิพนธ์

นิพนธ์ ลึงค์กัณฑ์ หนุมาน
มีฤทธา เทียบหนุมาน ขาญฤทธาจิรอน

นิพนธ์ บุตรพระกาฬ ขาญฤทธาจิร
พระโอศิตร์ ครุณย์ใคร ให้สมครุณ

ฉายาว่า "ลึงดำ" นามอุโฆษ
ไม่หม่นหมอง ผู้ใด ไม่ยอมคู้

คู่ปะทะ ปะมีเอ คือหนุมาน
ดาบรชาด เจ้าซัดจิน ถิ่นเกรียงไกร

ทั้งรูปร่าง หน้าตา ภิรยาท่าทาง
มีลิ้นหน้า แปดมีเอ คือกันอยู่

ต่างกันที่ ลิขิตกาย ไม่คล้ายกัน
นิพนธ์ กายดำ มั่นไว้บดา

ทำอชัมพู ผู้เลี้ยงดู ทลานนิพนธ์
มีฤทธิมาก ไม่อึ้งรัก ฝักใฝ่ใคร

เมื่อหนารายณ์ อดาร เป็นพระราม
ตั้งอองการทำอ มหามชัมพู อยู่ข้างให้

จอมลึงเผือก หนุมาน ขันอาสา
เรธา ไม่อองกัน รำคาญลิ้นดี

จอมดาบร ผู้อาสาหาญ ขาญลึงมร
ไม่ยอมออ่อน ให้กัน มั่นก่อออง

นำลึงขาย ไปถวาย พระโอศิตร์
มอบออมกอน ให้ทำอ มหามชัมพู

ลึงเง้ายศ เจ้าออย่าง ตั้งตั้งอทรู
เว้นกรู ตีระ และพระนารายณ์

หรือชานกัน "ลึงชาด" เข้ากันไม่ได้
ลึงดำ ไชรี อยู่เวียงชัย มหามชัมพู

ลึงรพงค์ ข้างเหมื่อนกัน ปานแฝดคู่
ทั้งอ้อมหุ กุณทล ขนแพชรดา

ตั้งกลางวัน กับกลางคืน พันดำชาด
หนุมาน กายชาด ดาอเว้อไร

คือกษัตริย์ กรุงชัมพู ผู้ยิ่งใหญ่
ยินยอมไหว้ เพียงโอศิตร์ กับพระนารายณ์

ทำอสงคราม กับทศกัณฐ์ หาญตีก็ใหญ่
ลึงมอบหมาย หนุมาน ลิ้มพันธ์ไมตรี

ไปพบพา มหามชัมพู ผู้เว้ออศรี
ลึงไขว้ อ้อมมัดมา คลาหลับไหว

ตั้งอกมัดมือ มัดบาทา มหาขมพู
นิตพัท แอบตามมา ละแก้ให้

แบกมาอยู่ หน้าพระราม เพื่อกามไถ่
โดยแปลงกาย คล้ายแมลงวัน มีพันคม

หนุมาน รู้เท่าทัน กั้นขวาง ได้
ผูกใจเจ็บ ไล่สิงฆาต ทำเราตรม

นิตพัท ชัดใจ อูบายไม่ลืมน
แต่จำขม ใจไว้ ไม่ดูงาม

ทำขมพู รู้ว่าราม คือพระนารายณ์
ยืนตีระดม กำสั่งพล พลญสงคราม

ยลอมถวาย ใจจงรัก รักดีล้ำ
พร้อมแนะนำ ทูลานขย ถวายอีกคน

พระรามมอบ พญาฉานร ตำและฆาต
เป็นมรรคา บรรดาสิง ทั้งกองทัพ

ช่วยกันเอา ทินน้อยใหญ่ ไปครองถนน
มีถนน ทนทาง ย่างลงกา

เป็นโกลาต คู่อาฆาต ขำระแค้น
นิตพัท ทำหน้าที่ ขนศิลา

ที่อัดแน่น ทรวงใน คลายกังขา
ลำเลียงมา ให้นำหนุมาน รับขบวน ไป

หนุมาน บอกนิตพัท จัดสิ่งหิน
นิตพัท เหยะเหยย เหวดยไฮไฟ

ที่ละหิน ลองหิน หินรับถ่าย
ไหนดีใจว่า ใจองใจ ใจสั่งใจ

จึงเกิดการ ประลอง ใครดีองกว่า
นิตพัท ชัดหินใหญ่ องใจเขา

เปลี่ยนการรับ ศิลา อย่างหันแห
หนุมาน เท่าทันแล้ว เปรียบศิลา

ครั้นถึงครา หนุมาน พันสายลึง
ทั้งพิเรนทร์ ไข้ทุกเส้น ของโลมา

ก็บรรลวง ผูกหิน ตัดเกศา
ผูกศิลา ตัดกาย มากมายครั้น

ตะบัดกาย ให้ศิลา ถลาไป
สิงฆาตว่า ไข้บาทา หยามหน้ากัน

นิตพัท จัดการได้ ไข้เท่าประสาธน์
จึงเกิดการ วิธาท อดกัณฑ์

พิภพ เถกโหรา มาประหม่อม
ร่อนถึงราม ลำลองแทรก จึงแยกตัว

ไม่ยินยอม ฝนผาย ต่างล้ายหัว
รามข่มมัว ยิ่งนัก ลังภาคทัศน์

นิลพัท

จนไม่มี ศีรษะล้าน กบฏแห่ง
บุตรบุญธรรม ของเจ้า ครองนคร

เสียแค้นพราย ภายดำ สิ้นรัก
ท่อนอินยอม ไหว้ใคร ไร้ภูเขนทร์

เมื่อครั้ง หนุมาน ผู้หาญกล้า
นำมาเฝ้า พระราม ข้ามภุมาย

ด้วยว่าทำ...มหาราช...ผู้สุด
ข้ายืดขาด งามอดม้วย ชาติไม่ทัน

แอบแฝงกาย ในร่าง แมลงวัน
ถึงแม้จัก...ต้องตาย...ถวายชีวิต

เมื่อรู้ว่า องค์รามาคืออนารายณ์
เสวามีภักดี รักศรัทธา เอื้ออาทร

นิลพัทผูก...ใจเจ็บ...เก็บแค้นอก
เหตุหนุมาน จับบิดา ก่อหน้าหน้า

โศกาถือน...แค้นใจ...ได้มาถึง
คุมพลตั้ง ๑๐๐ถน หนทางไกล

รับคำสั่ง...ตั้งใจ...ไม่เคยขาด
เกิดเวทนะ...จะต่ออายุ...มิเลิกกรา

ฤทธิกล้าเก่ง ชาญวิชา การสมร
พญาพานร...สิ้นนิลพัท...ผู้ชัดเจน

แจ้งประจักษ์ ถึงต้นนี้ มีใจเอน
มียกเว้น คือศิลปะ พระนารายณ์

สะกดจับ ทำมหาราช มพิไชวี
นิลพัทได้ ตามติด คิดช้อย้น

พ่อบุญธรรม พบอัปสร หมั่นหมั่น
จึงแปลร่าง เป็นแมลงวัน โดยทันที

จิตมุ่งมั่น...หมั่นรุก...บุกถึงที่
พร้อมจะพลีชีพให้ ไม่เกรงงอน

นิลพัทได้ อยู่นั่นอม ยอมผันผวน
ไม่อาจถอน..จิตพราว...จากภูมิ

ยากจะยก...ออกได้...ไร้คู่ชีวิต
แค้นสั่งสม...บ่มฤดี...มิหายไ

เหตุการณ์นี้ องค์ราม บัญชาให้
สู้รุกองกา...เร็วไว...อย่าได้ช้า

แต่พลังพลาด มหันต์ มีปัญหา
จนสิ้นสิ้น พลุัว มหานที



หนุมาน นิลพัท ต่างชัดเจน
ต่างก็แค้น ไม่แพ้พระนะ ละล่อยดี

เรืองบรรพรา ฆ่าเข่น เห็นได้นี้
ตลอดทิวา..ราตรี..มิแยงย้าย

พระรามลือ กรือโกรธ ๑๑โทษนั้น
สั่งหนุมาน ๑๑ถนณ จนแทบตาย

สั่งภาคทัศน์ ตามครร๑๑ ทั้ง๑๑ฝ่าย
นิลพัท ได้ ขัดชินคร๑๑ ต้๑๑สั่งเสียบยง

เมื่อเกิดศึก กรุงลงกา คราที่๑๑
เป็นทัพหน้า...ราวีอยู่...เป็นคู่เคียง

นิลพัทร้อง ข๑๑อาสั พร้๑๑มกล้ำเสียด
มิบายเบียด เกียด๑๑จน น๑๑นท๑๑อดทน

เป็นสะพาน ทักษาม เหยียบยำ ไป
กายเจ็บปวด...รอดรอด...เผ่าพื้นน

ตัวแทบหัก หนักเพียงใด ไม่เคยบ่น
เข้๑๑ย๑๑คำ...ลำเรือ๑๑๑๑...ลำ๑๑มากมี

ทัพพระพรต ลั้๑๑ร๑๑ด ลุ้๑๑ต๑๑เหิมฮัก
ฆ่า๑๑น๑๑ท๑๑สูริ...น๑๑น๑๑ท๑๑การ...บั้น๑๑ฮี๑๑วี

มุ่งสู่๑๑ลงกา...ตี๑๑ข้า๑๑ศึก...ศึก๑๑ลับ๑๑ปรี
ปราบ๑๑ไฟริ แพ้๑๑พ่าย ตาย๑๑เป็น๑๑เป็๑๑

ศึก๑๑เตรี๑๑อิน นิลพัท ผู้๑๑อา๑๑ท๑๑ถ๑๑
เป็น๑๑อุป๑๑ราช๑๑ เม็๑๑อง๑๑ข๑๑ม๑๑พ๑๑ อยู่๑๑จน๑๑เจ็๑๑

ได้รับการ ส๑๑ถ๑๑า๑๑ป๑๑น๑๑ คำ๑๑ล๑๑น๑๑แห๑๑ลือ๑๑
พระ๑๑ราม๑๑เอ็๑๑...เก็๑๑๑ก๑๑๑๑...คำ๑๑คุณ๑๑ตน

ผู้ประพันธ์ : โทษิชิ อิชิอิชิ



นิลพัท

ในสงครามรามเกียรติ์มหากาพย์
นิลพัทพญาฉานรผู้เกรียงไกร

ทหารราบฝ่ายพระรามผู้ยิ่งใหญ่
มีฤทธิ์เดชนั้นไร้ใครเทียมทาน

หนึ่งในเหล่าทหารกล้าทำสงคราม
สืบแปดมงกุฎลับยุงทศเขารอนราญ

ทัพพระรามยามรบนั้นกล้าหาญ
อิทธิฤทธิ์เปรียบพญานาคราชไว้

เป็นบุตรพระกาฬมโอบให้พระอิศวร
ทำวามหาขมพิริบไว้ด้วยไมตรี

ไม่เรรวนยกต่อสู้ให้สมศักดิ์ศรี
ขุนกระบี่นิลพัทเป็นลูกยา

มีภูมิตถุณเพชรเขี้ยวแก้ว
ความสามารถแปลงกายได้นานา

กายสิทธิ์ดาดดั่งแควแล้วเป็นนักษัตร
ทั้งสี่หน้าแปดกรไม่เกรงใคร

นิลพัทพญาฉานรเก่งกล้าหาญ
ไม่ยอมยกต่อสู้มีใจไหวผู้ใด

ลูกพระกาฬยิ่งยงไม่สงสัย
แต่เว้นไว้พระอิศวรและนารายณ์

หลังการศึกสงครามมลิวัล
อุปราชเมื่อขมพิไม่กลับกลาย

ได้รางวัลบุญบำเหน็จกล้าวีรกรรม
ได้ไว้ลายมันคงดำรงนาม

เป็นคู่แค้นผูกใจเจ็บพญานาคราช
จับทำวามหาขมพิเกิดเป็นความ

ที่ก่อการงานใหญ่ไม่เกรงขาม
ถวายพระรามทั้งแท่นพระบรรทม

นิลพัทตามมาเพื่อช่วยเหลือ
แปลงร่างเป็นแมลงวันแก้อาคม

ด้วยเป็นเครือวงศ์ญาติสนิทสนม
ต่างเข้าขมด้วยฝีมือดีดัดกัน

เมื่อรู้ว่าพระรามคือนารายณ์
นิลพัทสวามีรักดีเพื่อโรมรัน

อดการแปลงกายจากสัตว์รศ
สู้รบกับทศกัณฐ์กรงองคา



สุคริพเจ้าห้ามหนุมานและนิลพัท
ภาพจิตรกรรมระบียงพระอาราม
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

กองทัพลิงมาถึงซึ่งเมืองยักษ์

ข้ามไม่ได้ด้วยติดสายธارا

พระรามให้นิลพัทและหนุมาน

ไม่ล้าเรือวิอาทกันเสอองวานร

พระรามได้ส่งบดักนิกพิโรธ

นิลพัทครองชีวิตขึ้นนครา

หนุมานทำการเสอองถน

ต่างแยกย้ายทำหน้าที่อย่างถน

นิลพัทเข้าอาสาในการศึก

ช่วยพระพรตพระศัตร์ข้ามถาร

มีเรือรดาถนถนที่ขานไซ

ช่วยชีวิตพระพรตพระนังยา

เห็นประลักษ์ถารกว้างสร้างปัญหา

ให้ตีเสอองถนถนหนทางจร

ร่วมทำงานขนถนถนถนถน

ต่างต่อกรสู้ไปไม่เลิก

สั่งเสอองโทษเพื่อให้ไม่ครหา

สั่งเสอองโทษให้ถนถนถน

ให้ล้าเรือได้ผลตั้งใจหมาย

ร่วมมือกันเสอองถนถน

เป็นทัพหน้าหาถนถนถน

เป็นเสอองพานไปตีถนถน

นิลพัทสู้ด้วยใจตั้งถน

ตีถนถนพระศัตร์ที่ถน



ร่วมสงครามสงครามหลายครั้ง
 นนทสูรนนทการต้องตายไป

ไม่หยุดยั้งการศึกนั้นผู้ไท
 ทำลายได้พิริทำโดยตา

ทั้งยังฆ่ามารกระบิลและตรีกัน
 ได้ต่อสู้กับอสูรที่เขื่อนน

ฝีมือหนึ่งแล้วอง ไทท้าวไพศาล
 มีชัยขานเฉลิมฮีโรศึกองกา

เมื่อเสร็จสิ้นการศึกกับทศกัณฐ์
 องค์ภูมิอบราจไว้ไม่กังขา
 เป็นอุปราชเมื่อองขมพูนครา
 นามสมญาพระยาอภัยพิทองค์

ผู้ประพันธ์ : อัญชลี ณ เติ่งใหม่



นิลพัท

ขอทำความเข้าใจกันไว้ก่อน
ก่อนที่พลังเชิงเด่นดีมีสีของเมือง

หนึ่งคือสีเมืองขมพูอยู่เมืองนี้
ที่อันใดพัทพัทสุดบุตรพระกาฬ

อีกหนึ่งคือเมืองขัดจินถิ่นหมุ่มา
สีเสื้ออกขาวรักเจ้านายธวาชิดี

อันใดพัทพัทกายมีสีดำสนิท
มีคุณทล งามเพชรเด็ดอลงการ

มีฤทธิ์เดชเกรงกลัวถ้าจะเปรียบ
มีนิสัยไม่บนอบขออุปถัมภ์

ความเกรงกลัวมีฤทธิ์เดชเป็นเหตุให้
มีเพียงแค่สีขององค์พระทรงธรรม

ขอปกคุ้มแก่งหมุ่มาพานหาเรือ
ผูกใจเจ็บเห็บหมุ่มาพานเรือไป

เหตุอันใดทำให้ใยนิลพัท
ทำอลดดีฤทธิ์มากอยากตะบัน

มีเหตุการณหมุ่มาผู้หาญกล้า
ไปลักพาพระยาขมพูตามัว

นิลพัทนั้นไม่ชักช้าตามมาด้วย
จึงแปลงเป็นแมลงวันอย่างบรรจง

ทัพวานรของพระรามตามเนื้อเรือ
มีแต่เรือของชวบทะเลาะเบาะแว้งกัน

ฤทธิ์มากมีเกรงกลัวทหารหาญ
กายดำนั้นไม่บนอบขออุปถัมภ์

เป็นทหารชื่อต่อองค์พระทรงศรี
รักภักดีด้วยพระรามยามตีกมา

มีเสียงขวิดเป็นแก้วแฉกเจ็ดจำ
มีแปดกรสีหน้าพญาวานร

มีเท่าเทียบหมุ่มาหาญสมัคร
ไม่ยอมอ่อนแอและแข็งขั้ต่อหมุ่มา

นิลพัท ไม่ยอมไหว้วินใครทั้งนั้น
ที่ยึดมั่นคือพระศิวะและพระนารายณ์

พานงุ่นเคืองเกิดทะเลาะเพราะหมุ่มาได้
จึงทำให้เกิดวิวาทอาฆาตกัน

จึงแค้นจัดหมุ่มามากปานนั้น
หมุ่มาแล้วก็รู้ทันนั้นไม่กลัว

ชั้นอาสาองค์พระรามจะข้ามเรือ
หลบเงี่ยงงัดอุ้มไปถวายพระองค์

หาทางช่วยพระยาขมพูผู้ผู้ผู้
หลวงประสังข์จะช่วยเหลือรับกลับธานี



จนเมื่อรู้ว่าพระรามอร่ามเห็น
จึงถ่มถนบนอบน้อมขอมรักกต
เมื่อพระรามในครั้งสั่งกำชับ
ไปชนหินทำถนนจนเสรีสงาน
แบ่งหน้าที่กันอย่างดีมีเหตุผล
แต่กลับแกสั่งว่าหยดดลดดเวลา
หนีพัทท์กับหนุมานรบราญสู้
ฤทธิ์เดชที่เท่าเทียมเยี่ยมดั่ง
พระรามทราบทรงดิกริ้วพิโรธ
เมื่อหนีพัทท์เริ่มก่อกวนขวานราว
ถ่อนหนุมานถึงสี่ขาเจ้าหน้าหมา
นำพลลิงชนหินเดินต่อไป

พระองค์เป็นพระนารายณ์ในขณะนี้
แต่ไม่มีอันอันอันอันอัน
ให้กองทัพลิงดั่งลิงที่มุ่งมั่น
เป็นสะพานข้ามมุ่งสู่กรุงองกา
ชนหินไปวางเรียงลงตรงหน้าทำ
เป็นที่มาเกิดบาดหมางให้กลางใจ
อย่างโรมรันพันตูผู้ยิ่งใหญ่
ไม่มีใครชนะแพ้แต่ต่อยตี
ได้ลงโทษทหารศึกศึกศักดิ์ศรี
เจ้าลิงอยู่จิตชินชานในนครเทศไป
ลงมุ่งหน้าอยู่ที่ไหนไม่ไปไหน
ทำถนนให้แล้วเสรีสงานแล้ว

